

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

W warunkach państwa oddziałującego na gospodarkę, proces interwencji publicznej pojmowanej *sensu largo* państwo realizuje za pośrednictwem licznych, upoważnionych do tego podmiotów, najczęściej organów władzy publicznej. W ujęciu ogólnym pojęcie administracji gospodarczej łączyć należy ze zbiorem wskazanych podmiotów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej w sferze gospodarki, realizujących przewidziane przez prawo funkcje państwa w gospodarce. Wykonywanie ustalonych porządkiem prawnym funkcji administracji jest z kolei tzw. powinnością publiczną, a realizowanie ich następuje przez podejmowanie – na podstawie prawa i w granicach prawa – właściwych działań prawnych. Tym samym treść norm prawa materialnego, w sposób pośredni determinuje wyodrębnienie podmiotów stosujących te normy. Jeżeli zaś określone normy prawa materialnego mają za przedmiot kompleksowe działania określonych podmiotów, najczęściej egzekutywy w stosunku do gospodarki, w tym zwłaszcza organizowanie stosunków własnościowych i gospodarczych oraz zarząd mieniem publicznym o szerokich implikacjach organizatorskich, to w istocie charakter tych norm pozwala na wyodrębnienie, wyróżnienie i następnie przyporządkowanie tych podmiotów do zbioru tzw. administracji gospodarczej. Mając na uwadze normy prawa materialnego (kryterium *stricte* rzeczowe czy też przedmiotowe), wyróżnić bowiem możemy nie tylko administrację gospodarczą. W oparciu o to kryterium wyróżnić można także administrację koncentrującą się ściślej wokół innych zagadnień łączących swe działania chociażby w sposób pośredni z gospodarką. Jako przykład wskazać należy administrację celno-skarbową, administrację ochrony środowiska czy administrację rolnictwa.

W doktrynie ustrojowego prawa administracyjnego i prawa gospodarczego publicznego w rozmaity sposób podchodzi się do pojęcia „administracja gospo-

darcza”. Odmienne poddaje się ocenie także aspekty przedmiotowe, wyróżniki przedmiotowego pojęcia, zakres administracji gospodarczej oraz związki funkcjonalne między administracją a gospodarką. W opracowaniach powstałych jeszcze przed 1989 r. w odniesieniu do przedmiotowej materii wskazywano m.in., że administracja gospodarcza stanowi następstwo wydzielenia określonej, szerokiej sfery zadań administracji państwowej. Z. Rybicki, analizując to zagadnienie w sposób kompleksowy, twierdził na przykład, że jedną ze sfer administracji państwowej są zadania w zakresie tzw. zarządzania gospodarką narodową, obejmujące organizowanie jednostek produkcyjnych, sterowanie ich działaniem oraz korelowanie ich pracy z innymi dziedzinami państwa. Odwołując się do zasady tzw. centralizmu demokratycznego, autor wskazywał, że w następstwie zdefiniowania pojęcia „organ administracji państwowej” wyodrębnieniu powinno podlegać pojęcie „organ zarządzania gospodarką narodową”. T. Rabska odwołuje się zaś do podmiotowości w sferze zarządzania gospodarką narodową i posługując się pojęciem „podmiotu administracji gospodarczej”, wskazywała, że najodpowiedniejszym kryterium dla ustalenia tej podmiotowości „[...] wydaje się kryterium treści działania, wydedukowane i sprawdzalne w świetle norm prawnych, poczynając od postanowień konstytucyjnych”. Ujmowanie administracji gospodarczej przedmiotowo, tj. jako ingerencyjnej działalności organów administracji w odniesieniu do gospodarki stanowić miało czynnik wyróżniający administrację gospodarczą spośród administracji odnoszących się do innych dziedzin życia społecznego. Z kolei Z. Jaśkiewicz, twórca pierwszej polskiej koncepcji prawa zarządzania gospodarką narodową jako odrębnej gałęzi prawa i współczesnego terminu „prawo gospodarcze publiczne”, w podstawach swych rozważań odróżnił zarządzanie gospodarką od gospodarowania. W ocenie autora gospodarowaniem była działalność ludzka, której cel stanowiło zaspokajanie różnorodnych potrzeb w drodze zużywania i używania dóbr materialnych. Z kolei zarządzanie gospodarką polegało na oddziaływaniu na treść, zakres i formę gospodarowania poszczególnych podmiotów lub ich grup, wyrażającym się w stwarzaniu dla ich funkcjonowania określonych warunków, sytuacji, w stawianiu tym podmiotom określonych zadań, nakładaniu na nie odpowiednich obowiązków i przyznawaniu im różnorodnych uprawnień. Odpowiednio do tego rozróżnienia autor wyróżniał „podmioty gospodarujące” oraz „podmioty zarządzające gospodarką narodową”. Z kolei „administrację gospodarczą” Z. Jaśkiewicz definiował jako administrację „specjalną”, stanowiącą szczególnego typu odłam administracji państwowej. W opinii tego autora pojęcie „administracji gospodarczej” mogło być traktowane wprost jako synonim pojęcia „zarządzania gospodarką narodową”. W istocie bowiem „administracja gospodarcza” stanowiła szczególnie dział administracji państwowej, o szerokim zasięgu podmiotowym i specyficznym przedmiocie działalności.

W doktrynie istniały także ujęcia nieobejmujące „administracji gospodarczej” całościowo. Ujęcia te odnosiły się najczęściej jedynie do przedmiotu podejmowanej problematyki. M. Tarka, odnosząc się do tzw. „centrum zarządzania

gospodarką narodową” i wyróżniając naczelne organy gospodarcze (na tle nadzoru nad przedsiębiorstwami państwowymi), wskazywał, że przez analizowane określenie rozumieć należy zarówno naczelne, jak i centralne organy administracji państwowej, jeżeli podejmują one działalność w dziedzinie zarządzania gospodarką państwową.

W warunkach nowego ustroju po 1989 r. badacze stosunków gospodarczych stanęli przed koniecznością modyfikacji oraz dostosowania dotychczasowych narzędzi do nowych okoliczności i potrzeb. Zaczęto wyjaśniać pojęcie „administracji gospodarczej” głównie za pomocą definicji o charakterze podmiotowym bądź przedmiotowym, w oderwaniu od określenia „zarządzanie gospodarką narodową” i tendencji do zawężania kompetencji organów administracji gospodarczej do podejmowania decyzji wobec podporządkowanych i nadzorowanych podmiotów gospodarczych. Pierwsze z ujęć, tj. ujęcie podmiotowe w sposób generalny wykluczające w istocie pełną tożsamość organów administracji publicznej i organów administracji gospodarczej, odnieść należy do swoistego kryterium klasyfikacyjnego, jakim jest rodzaj organów. Stąd też K. Strzyczkowski wskazuje, że „administracja gospodarcza” oznacza najogólniej całokształt organów administracji publicznej (państwowej i samorządowej) oraz podmiotów publicznoprawnych, które z mocy przepisów prawa przedmiotowego realizują zadania ingerencji publicznej w gospodarkę. Stanisław Hoc wskazuje z kolei, że „administracja gospodarcza” to w istocie zespół organów i instytucji publicznych, których zadania i kompetencje obejmują wyłącznie sprawy gospodarcze. W nauce prawa reprezentowany jest także pogląd, w świetle którego „administracja gospodarcza” bądź też „administracja stosunków gospodarczych” to zespół konkretnych, wyspecjalizowanych organów, którym powierza się realizację polityki gospodarczej. Piotr Lissoń postuluje, aby do „administracji gospodarczej” zaliczać różnorodne organy, nie tylko wyspecjalizowane w sprawach gospodarczych, ale również organy o właściwości ogólnej, która obejmuje po części sprawy gospodarcze, jak i organy wyspecjalizowane w innych dziedzinach, jeżeli pewna część ich zadań należy do dziedziny spraw gospodarczych. Po części jest to następstwo szerokiego rozumienia administracji publicznej, niezawężonego jedynie do organów państwowych bądź samorządowych. Funkcje „administracji gospodarczej” mogą być bowiem realizowane nie tylko przez podmioty publicznoprawne, ale także przez te należące do sfery prywatnoprawnej, którym określone zadania o charakterze publicznym powierzono jako następstwo procesów decentralizacji i odchodzenia państwa od realizacji wszystkich zadań o charakterze publicznym.

Przedmiotowe ujęcie „administracji gospodarczej” ma w teorii prawa pewne odmienne oblicza. Andrzej Powałowski obejmuje tym pojęciem wszelkie działania władzy wykonawczej w stosunku do gospodarki; z kolei C. Kosikowski podkreśla, że pod tym pojęciem rozumieć należy pewien skrót myślowy służący do oznaczenia fragmentu administracji publicznej, która realizuje zadania państwa wobec gospodarki. Autor ten opowiada się jednak za przedmiotowo-podmioto-

wym ujęciem „administracji gospodarczej”, ponieważ w jego ocenie w pojęciu „administracja gospodarcza” mieszczą się także podmioty, które realizują zadania w sposób treściowy odnoszące się do gospodarki. Podobnie K. Strzyczkowski, kładąc akcent na wyłącznie przedmiotowy wyróżnik pojęcia „administracja gospodarcza”, wskazywał zaś, że jest to „pewien skrót myślowy służący do oznaczenia tego fragmentu administracji publicznej, która realizuje zadania państwa wobec gospodarki”. W innym opracowaniu dotyczącym prawa gospodarczego publicznego autor wskazuje z kolei, że „administracja gospodarcza w ujęciu przedmiotowym to wynikająca z materialnego ustawodawstwa administracyjno-gospodarczego działalność organów administracji publicznej w zakresie ingerencji publicznej w gospodarkę”. Z uwagi zatem na niedoskonałości ujęcia podmiotowego, jak i przedmiotowego podejmuje się w nauce prawa zasługujące na aprobatę próby tworzenia innego obrazu „administracji gospodarczej”, tj. ujęcia tej administracji w sposób funkcjonalny. W tym przypadku nie ograniczając „administracji gospodarczej” wyłącznie do podmiotów realizujących zadania publiczne i recypując zagadnienia, które nie zostały objęte w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym, postuluje się, aby zaliczyć do niej wszelkie podmioty niezależnie od ich charakteru, jeżeli realizują w zakresie i kształcie wyznaczonym przez prawo funkcje ingerencji publicznej w gospodarkę. W tym rozumieniu za K. Strzyczkowskim „administrację gospodarczą” postrzegać należy jako działalność każdego podmiotu prawa niezależnie od jego charakteru i pozycji prawnej, której skutkiem jest ingerencja publiczna w gospodarkę, przejawiająca się ukształtowaniem w określony sposób pozycji prawnej podmiotu gospodarującego. Jak widać, definicja ta w sposób całościowy oddaje istotę „administracji gospodarczej”. Nie ogranicza zakresu definiowanego pojęcia jedynie do działalności określonych organów administracji w odniesieniu do gospodarki, a nadto nie ogranicza w żaden sposób znaczenia wyżej wskazanego pojęcia jedynie do przedmiotu aktywności wyodrębnionej części administracji.

Szerokie ujęcie „administracji gospodarczej” pozwala uznać ją za strukturę zdecentralizowaną (z różnymi ośrodkami dyspozycyjnymi). Tym samym do „administracji gospodarczej” ujmowanej funkcjonalnie zaliczyć należy nie tylko naczelne i centralne organy administracji rządowej, ale także organy terenowej administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, samorządy gospodarcze i zawodowe oraz organizacje pracowników i pracodawców. W istocie bowiem zakres „administracji gospodarczej” nie wynika jedynie z ustawodawstwa, ale pokrywa się z realizacją funkcji państwa w gospodarce, uzależnioną od zwłaszcza od stanu rozwoju gospodarki, przekształceń własnościowych oraz zmian ustrojowych.

Jako szczegółową egzemplifikację powyższych twierdzeń należy wskazać, że do organów administracji realizujących przewidziane przez prawo funkcje państwa w gospodarce należy zaliczyć m.in.: ministrów właściwych do spraw gospodarki, energii, rozwoju regionalnego i transportu, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej,

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, Głównego Inspektora Transportu Drogowego, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Należy w tym miejscu podkreślić, że niektóre spośród organów administracji publicznej zaliczanych do administracji gospodarczej realizują nadto zadania w dziedzinie gospodarki przy równoczesnym wykonywaniu administracji w innych obszarach. Wśród tych organów wskazać należy ministrów właściwych do spraw pracy, rolnictwa, rynków rolnych, środowiska, gospodarki morskiej, gospodarki wodnej, gospodarki złożami kopalin, organy Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektorów urzędów morskich, statystycznych oraz miar, probierczych i górniczych.

Wśród organów administracji ogólnej realizujących zadania z zakresu administracji gospodarczej wymienić należy m.in.: Prezesa Rady Ministrów, wojewodę oraz organy jednostek samorządu terytorialnego. Do organów administracji gospodarczej należy także zaliczyć podmioty spoza systemu organów administracji publicznej (tzw. organy administrujące). Wśród tych podmiotów wymienić należy agencje wykonawcze oraz niektóre inne państwowe osoby prawne.

Odrębną kwestię w obliczu członkostwa Polski w Unii Europejskiej stanowi zakwalifikowanie do „administracji gospodarczej” ujmowanej *sensu largo* poszczególnych organów Wspólnoty Europejskiej realizujących zadania o implikacjach gospodarczych, a zwłaszcza Komisji Europejskiej.

Literatura:

- A. Chelmoński, Instytucje administracyjnoprawne w zarządzaniu gospodarką narodową [w:] System prawa administracyjnego. Tom IV pod red. T. Rabskiej, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1980;
- J. Ciechanowicz-McLean, A. Powołowski, Prawo gospodarcze publiczne. Zarys wykładu, Warszawa 2003;
- Z. Duniewska, B. Jaworska-Dębska, R. Michalska-Badziak, E. Olejniczak-Szałowska, M. Stahl, Prawo administracyjne: pojęcia, instytucje, zasady w teorii i orzecznictwie, Warszawa 2004;
- S. Hoc, Prawo administracyjne gospodarcze. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2005;
- Z. Jaśkiewicz, Prawo zarządzania gospodarką narodową. Część ogólna, Gdańsk 1978;
- K. Kiczka, Funkcje administracji gospodarczej jako przedmiot badań [w:] B. Popowska (red.), Funkcje współczesnej administracji gospodarczej. Księga dedykowana prof. Teresie Rabskiej, Poznań 2006;
- C. Kosikowski, Polskie publiczne prawo gospodarcze, Warszawa 2001;
- P. Lissoń, Funkcje administracji gospodarczej a wyspecjalizowane organy administracji (ze szczególnym uwzględnieniem organów niezależnych od rządu) [w:] B. Popowska (red.), Funkcje współczesnej administracji gospodarczej. Księga dedykowana prof. Teresie Rabskiej, Poznań 2006;
- K. Sobczak, O koncepcję administracji gospodarczej, Acta Universitatis Wratislaviensis. Prawo, Wrocław 1985;
- T. Rabska, Prawo administracyjne stosunków gospodarczych, Warszawa–Poznań 1973;
- K. Strzyczkowski, Rola współczesnej administracji w gospodarce (zagadnienia prawne), Warszawa 1992;
- K. Strzyczkowski, Prawo gospodarcze publiczne, Warszawa 2007;
- J. Szreniawski, J. Stelmasiak, Prawo administracyjne ustrojowe. Podmioty administracji publicznej, Bydgoszcz–Lublin 2002;

M. Tarka, Zakres i formy nadzoru naczelnych organów gospodarczych nad przedsiębiorstwami państwowymi, Acta Universitatis Wratislaviensis. Prawo CLXXXIII, Wrocław 1989;
J. Zimmermann, Prawo administracyjne, Warszawa 2018.

[P.M]

BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW – PRODUKT BEZPIECZNY

We współczesnym zglobalizowanym świecie społeczeństwa narażone są na ryzyko wynikające m.in. z szybkiego wdrażania nowych technologii i produktów do obrotu. Zagrożenia te wynikają z chęci uzyskania przewagi konkurencyjnej wynikającej z wprowadzenia do obrotu towaru szybciej niż zrobi to konkurencja, co niekiedy prowadzi do ignorowania kwestii bezpieczeństwa produktu. Do pewnego stopnia uzasadniona wydaje się zatem teza, że żyjemy obecnie w społeczeństwie ryzyka, w ramach którego wszystkich niebezpieczeństw związanych z rozwojem gospodarczym nie da się wyeliminować, jednakże można podejmować próby zarządzania ryzykiem, m.in. przez zastosowanie instrumentów prawnych. Zarys prawnych regulacji bezpieczeństwa produktów zawiera ustawa z 12.12.2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2047 ze zm.), oraz ustawy szczególne regulujące sektorowo bezpieczeństwo poszczególnych kategorii produktów, jak leki, kosmetyki, żywność.

Pojęcie produktu bezpiecznego zostało zdefiniowane w art. 4 OgBezpProdU, w której przyjęto szeroką definicję produktu, co ma istotny wpływ na zakres przedmiotowy ustawy. Produktem w myśl ustawy są rzeczy ruchome nowe lub używane, regenerowane lub naprawiane, o ile taka rzecz może być używana przez konsumentów. Bez znaczenia jest tutaj przeznaczenie produktu do użytku konsumenckiego. Co więcej, dla kwalifikowania rzeczy jako produktu nie ma znaczenia kwestia odpłatności lub nieodpłatności jej dostarczenia ani kwestia dostarczenia rzeczy w ramach świadczenia usługi. Z kategorii produktu wyłączają rzecz jej cechy związane z brakiem możliwości używania (konieczność jej naprawy lub regeneracji), ale jedynie w sytuacji, gdy dostarczający produkt odpowiednio o konieczności naprawy lub regeneracji powiadomił (art. 3 pkt 1 OgBezpProdU).

W myśl przepisów OgBezpProdU produktem bezpiecznym jest produkt, który w zwykłych lub w innych dających się w sposób uzasadniony przewidzieć warunkach jego używania z uwzględnieniem czasu korzystania z produktu, a także, w zależności od rodzaju produktu, sposobu uruchomienia oraz wymogów instalacji i konserwacji, nie stwarza żadnego zagrożenia dla konsumentów lub stwarza znikome zagrożenie dające się pogodzić z jego zwykłym używaniem i uwzględniające wysoki poziom wymagań dotyczących ochrony zdrowia i życia ludzkiego (art. 4 ust. 1 OgBezpProdU).

Obiektywna ocena bezpieczeństwa produktu, umożliwiającą zakwalifikowanie go jako produktu bezpiecznego uwzględnia kryteria: a) cech produktu,

w tym jego skład, opakowania, instrukcji związanych z jego montażem lub uruchomieniem, instalacją i konserwacją; b) oddziaływania na inne produkty w ramach dających się racjonalnie przewidzieć możliwości łącznego użytkowania; c) wyglądu, jego oznakowania, instrukcji obsługi, użytkowania, a także postępowania z produktem zużytym; d) kategorii konsumentów narażonych na niebezpieczeństwo, ze świadomością szczególnej ochrony przed produktami niebezpiecznymi dzieci i osób starszych.

Ustawa w sposób szeroki określa również podmioty odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa produktu. Wynika to po pierwsze z szerokiego zdefiniowania pojęcia producenta – w myśl ustawy jest to przedsiębiorca, który wytwarza produkt, ale również każda inna osoba, która występuje jako wytwórca przez umieszczenie na produkcie bądź dołączenie do niego swojego nazwiska, nazwy, znaku towarowego, osoba, która naprawia lub regeneruje produkt, przedstawiciel wytwórcy, a jeżeli przedstawiciel nie został wyznaczony, także importer produktu w sytuacji, w której wytwórca nie prowadzi działalności na terenie UE lub państw stron umowy EOG i wreszcie przedsiębiorcę, który uczestniczy w dowolnym etapie procesu dostarczania lub udostępniania produktu, jeżeli jego działanie może wpłynąć na właściwości bezpieczeństwa produktu. Po drugie zaś na szerokie określenie podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa produktu wpływ ma także nałożenie obowiązków w tym zakresie na dystrybutora, a więc przedsiębiorcę, który uczestniczy w dowolnym etapie procesu dostarczania lub udostępniania produktu, którego działalność nie wpływa na właściwości bezpieczeństwa produktu. Producent ma obowiązek wprowadzać na rynek jedynie produkty bezpieczne. Podobny obowiązek spoczywa na dystrybutorze produktów w zakresie jego wiedzy lub możliwości pozyskania takiej wiedzy, w tym również wiedzy opartej na doświadczeniu. Producent ma również obowiązek monitorowania bezpieczeństwa produktu wprowadzanego na rynek. Brak realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produktów powoduje zagrożenie karą finansową.

Nadzór nad ogólnym bezpieczeństwem produktów sprawuje Prezes UOKiK, zaś kontrola produktów w zakresie spełniania ogólnych wymagań bezpieczeństwa jest realizowana przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej.

Literatura:

B. Kurzepa, W. Kotowski, Bezpieczeństwo produktów. Komentarz do ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, Warszawa 2010;
M. Lisińska-Kuśnierz, Znakowanie i kodowanie towarów, Kraków 2005;
Z. Tomaszewski, Bezpieczeństwo wyrobów oraz ich zgodność ze standardami Unii Europejskiej, Poznań 2002.

[M.N.]

CENTRALNA EWIDENCJA I INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej (CEIDG) prowadzi w systemie teleinformatycznym → **minister właściwy do spraw gospodarki**.

Zgodnie z przepisami ustawy z 6.3.2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz.U. z 2018 r. poz. 647 ze zm.) zadaniem CEIDG jest: – ewidencjonowanie przedsiębiorców będących osobami fizycznymi; – udostępnianie informacji o przedsiębiorcach i innych podmiotach; – udostępnianie informacji o zakresie i terminie zmian we wpisach do CEIDG oraz w informacjach i danych udostępnianych w CEIDG, a także o wprowadzającym te zmiany podmiocie; – umożliwienie wglądu do danych bezpłatnie udostępnianych przez Centralną Informację KRS; – udostępnianie informacji o ustanowionym pełnomocniku lub prokurencie, w tym o zakresie udzielonego pełnomocnictwa lub o rodzaju i sposobie wykonywania prokury.

Przekazywanie danych i informacji do i z CEIDG odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wniosek o wpis do CEIDG przekazywany jest do CEIDG z wykorzystaniem formularza elektronicznego zamieszczonego na stronie internetowej CEIDG.

Wpisowi do CEIDG podlegają dane ewidencyjne i informacyjne. Do danych ewidencyjnych należą w szczególności: imię i nazwisko przedsiębiorcy, numer PESEL; – dodatkowe określenia, które → **przedsiębiorca** włącza do firmy, o ile takich używa; – → **numer identyfikacji podatkowej** (NIP) przedsiębiorcy; – informacja o obywatelstwie przedsiębiorcy; – adres do doręczeń oraz adres stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej; – adres poczty elektronicznej i strony internetowej oraz numer telefonu (o ile dane te zostały zgłoszone przez przedsiębiorcę we wniosku o wpis do CEIDG); – przedmiot wykonywanej → **działalności gospodarczej** według → **Polskiej Klasyfikacji Działalności** na poziomie podklasy, w tym jeden przedmiot przeważającej działalności.

Dane informacyjne podlegające wpisowi to w szczególności: – data rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej; – NIP oraz numer identyfikacyjny REGON spółki cywilnej, o ile przedsiębiorca zawarł umowę takiej spółki; – data zawieszenia i wznowienia wykonywania działalności gospodarczej; – data zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej, o ile została zgłoszona we wniosku o wpis do CEIDG; – informacja o wykreśleniu przedsiębiorcy z CEIDG; – informacja o ograniczeniu lub utracie zdolności do czynności prawnych oraz o ustanowieniu kurateli lub opieki, obejmująca dane kuratora lub opiekuna; – informacja o ogłoszeniu upadłości, o zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego oraz dane syndyka; – informacja o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o jego zakończeniu lub umorzeniu albo uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu w postępowaniu

o zatwierdzenie układu oraz dane nadzorca lub zarządcy; – informacja o przekształceniu przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w jednoosobową spółkę kapitałową; – informacja o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej; – informacja o istnieniu lub ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej, o ile została zgłoszona we wniosku o wpis do CEIDG.

Wpis do CEIDG polega na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego danych podlegających wpisowi i dokonany z chwilą zamieszczenia danych w CEIDG, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu wpływu do CEIDG wniosku o wpis. Wpis do CEIDG jest dokonywany na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu. Wpisem do CEIDG jest również wykreślenie przedsiębiorcy albo zmiana wpisu. Wniosek o wpis do CEIDG jest wolny od opłat.

Integralną częścią wniosku o wpis do CEIDG jest żądanie: – wpisu albo zmiany wpisu do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON); – zgłoszenia identyfikacyjnego albo aktualizacyjnego, o którym mowa w przepisach o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników; – zgłoszenia płatnika składek albo jego zmiany w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych albo zgłoszenia oświadczenia o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wraz z wnioskiem o wpis do CEIDG składa się oświadczenia o: – podejmowaniu lub wykonywaniu określonej działalności gospodarczej nieobjętej żadnym z zakazów, wydanym wobec osoby, której wpis dotyczy; – posiadaniu tytułu prawnego do nieruchomości, których adresy są wpisywane do CEIDG.

Wniosek o wpis do CEIDG może zostać złożony z wykorzystaniem formularza elektronicznego. W takim przypadku system teleinformatyczny CEIDG przesyła na wskazany w nim adres poczty elektronicznej urzędowe poświadczenie odbioru.

Wniosek o wpis do CEIDG może być sporządzony także w postaci papierowej z zachowaniem zakresu i układu danych określonych w formularzu elektronicznym, a następnie złożony w wybranym urzędzie gminy albo wysłany przesyłką pocztową rejestrowaną na adres wybranego urzędu gminy. Wniosek oraz dokumentacja z nim związana, a także żądania, zgłoszenia, wnioski oraz zmiany podlegają archiwizacji przez okres 10 lat od dnia ich złożenia. Archiwizacji dokonują odpowiednio minister właściwy do spraw gospodarki i organ gminy.

Wpis do CEIDG jest dokonywany, jeżeli wniosek ten jest poprawny. Wnioskiem niepoprawnym jest wniosek niezawierający danych podlegających wpisowi lub zawierający dane podlegające wpisowi, niezgodne z przepisami prawa, lub dotyczący działalności nieobjętej przepisami PrPrzed lub złożony przez osobę, wobec której prawomocnie orzeczono zakaz prowadzenia wszelkiej działalności gospodarczej, lub dotyczący osoby już wpisanej do CEIDG, lub wraz z którym nie złożono wymaganych przez przepisy oświadczeń, lub niepodpisa-

ny, lub złożony przez osobę nieuprawnioną, w tym osobę zagraniczną, która nie posiada prawa wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów odrębnych.

Jeżeli wniosek złożony w urzędzie gminy jest niepoprawny, organ gminy niezwłocznie wskazuje wnioskodawcy uchybienia oraz wzywa do skorygowania lub uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni roboczych, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

CEIDG korzysta z informacji zawartych w rejestrach publicznych dostępnych w formie elektronicznej w zakresie danych objętych wnioskiem o wpis do CEIDG, w szczególności w celu weryfikacji danych wpisanych do CEIDG.

CEIDG przesyła odpowiednie dane zawarte we wniosku o wpis niezwłocznie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego wskazanego przez przedsiębiorcę, a po uzyskaniu informacji o nadaniu numeru identyfikacji podatkowej (NIP) do Głównego Urzędu Statystycznego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – wraz z informacją o dokonaniu wpisu do CEIDG i nadaniu numeru identyfikacji podatkowej.

Przedsiębiorca wpisany do CEIDG może opublikować za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CEIDG informację o swoim pełnomocniku lub prokurencie.

Przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o zmianę wpisu w CEIDG w przypadku zmiany danych podlegających wpisowi lub wpisanych na wniosek przedsiębiorcy. Powinien on także złożyć wniosek o wykreślenie z CEIDG – w przypadku zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub przekształcenia przedsiębiorcy.

Domniemywa się, że dane wpisane do CEIDG są prawdziwe. Osoba fizyczna wpisana do CEIDG ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do CEIDG nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jej wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do CEIDG w ustawowym terminie albo niezgłoszeniem zmian danych objętych wpisem, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą osoba wpisana do CEIDG nie ponosi odpowiedzialności.

Do CEIDG wpisuje się – na wniosek uprawnionego przedsiębiorcy – informację o zawieszeniu wykonywania przez tego przedsiębiorcę działalności gospodarczej, a także informację o wznowieniu wykonywania tej działalności.

Do CEIDG zgłaszane są także informacje na temat orzeczeń wydawanych przez sądy. Są to w szczególności informacje dotyczące: – uprawomocnienia się orzeczenia, którego skutkiem jest ograniczenie lub utrata zdolności do czynności prawnych; – wydania postanowienia o: – ogłoszeniu upadłości lub otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego oraz uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego. Sąd upadłościowy zgłasza do CEIDG informację o wstrzymaniu wykonania, uchyleniu lub zmianie orzeczenia o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej.

Przedsiębiorca podlega wykreśleniu z CEIDG z urzędu, w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw gospodarki, w przypadku: stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, utraty przez przedsiębiorcę zagranicznego lub osobę zagraniczną uprawnień do wykonywania działalności gospodarczej oraz gdy wpis został dokonany z naruszeniem prawa.

Informacje o dokonaniu wykreślenia CEIDG przekazuje do Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, Głównego Urzędu Statystycznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz organów koncesyjnych lub zezwalających (jeśli przedsiębiorca działał na podstawie koncesji lub zezwolenia).

W przypadku powzięcia przez ministra właściwego do spraw gospodarki informacji o tym, że wpis do CEIDG zawiera dane niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, minister właściwy do spraw gospodarki z urzędu wzywa przedsiębiorcę do dokonania odpowiedniej zmiany w tym wpisie w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania nie dokona odpowiedniej zmiany swojego wpisu, wskazany organ może wykreślić, w drodze decyzji administracyjnej, przedsiębiorcę z CEIDG. Wykreślenie przedsiębiorcy nie oznacza usunięcia jego danych z CEIDG. Jednak po upływie 10 lat od dnia wykreślenia usunięciu podlegają dane wpisane do CEIDG przed dniem tego wykreślenia.

CEIDG udostępnia zawarte w niej dane i informacje z wyjątkiem numeru PESEL, daty urodzenia oraz danych kontaktowych (np. numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej), w przypadku gdy, podając je, osoba uprawniona sprzeciwiła się ich udostępnianiu w CEIDG. Domniemywa się, że dane i informacje udostępniane przez CEIDG są prawdziwe. W przypadku stwierdzenia niezgodności tych danych lub informacji ze stanem faktycznym każdy ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym właściwy organ koncesyjny lub zezwalający. Dane i informacje udostępniane przez CEIDG są jawne. Każdy ma prawo dostępu do tych danych i informacji. Są one udostępniane na stronie internetowej CEIDG. System teleinformatyczny CEIDG umożliwia udostępnianie danych i informacji oraz potwierdzanie danych osobowych przedsiębiorcy, jednak po uprzednim zawarciu z ministrem właściwym do spraw gospodarki umowy określającej co najmniej zakres potwierdzanych danych i warunki ich potwierdzania. Zaświadczenia o wpisie do CEIDG mają postać dokumentu elektronicznego albo wydruku z systemu teleinformatycznego CEIDG.

Literatura:

C. Kosikowski, Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz, Warszawa 2011;
A. Walaszek-Pyziół (red.), Informacje gospodarcze. Studium prawne, Warszawa 2018.

[A.P.]

CENTRALNA INFORMACJA KRS

Centralna Informacja KRS jest komórką organizacyjną Ministerstwa Sprawiedliwości składającą się z centrali oraz oddziałów działających przy sądach rejestrowych (sądach gospodarczych). Podstawą prawną funkcjonowania tej komórki jest ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.3.2018 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Rejestru, wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, udostępniania dokumentów z repozytorium dokumentów finansowych, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru (Dz.U. z 2018 r. poz. 546).

Zadaniem Centralnej Informacji KRS jest prowadzenie zbioru informacji Rejestru oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek; udzielanie informacji z Rejestru oraz przechowywanie i udostępnianie kopii dokumentów z katalogu, tworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru i katalogu w systemie teleinformatycznym oraz tworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru z systemem integracji rejestrów. Centralna Informacja realizuje również zadania związane z obsługą systemu integracji rejestrów przedsiębiorców (ang. *Business Registers Interconnection System* – BRIS). Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie – w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – aktualne informacje albo informacje o wykreśleniu tych podmiotów z Rejestru oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a KRSU, wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4 ust. 3a KRSU, przekazuje do właściwych rejestrów informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu spółek, o których mowa powyżej oraz przekazuje do właściwych rejestrów informacje o połączeniu transgranicznym. Wymienione zadania są realizowane z uwzględnieniem zasady jawności formalnej, konieczne jest zatem udostępnianie informacji zgłaszanych do KRS.

Centralna Informacja KRS wydaje także odpłatnie (za pośrednictwem systemu teleinformatycznego) dokumenty złożone w postaci elektronicznej albo kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej, poświadczane za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu, odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z Rejestru. Skarb Państwa oraz instytucje państwowe, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, nie ponoszą opłat za udzielone informacje. Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu. Wydane przez Centralną Informację odpisy,

wyciągi i zaświadczenia oraz udzielone informacje z KRS mają moc dokumentów urzędowych, jeżeli zostały wydane w postaci papierowej lub elektronicznej. Pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych i pełnych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru mają natomiast moc zrównaną z mocą powyższych dokumentów. Zgodnie z postanowieniem NSA z 19.8.2011 r. (I FSK 986/11, Legalis): „nie można przyjąć, że samodzielnie wygenerowany przez stronę wydruk podstawowych informacji zamieszczonych przez Centralną Informację w ogólnodostępnej sieci informatycznej posiada cechy dokumentu, który wykazuje umocowanie osób uprawnionych do reprezentacji danego podmiotu; nie jest zatem dokumentem, o którym mowa w art. 29 PostAdmU”.

Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, listę podmiotów, wobec których w dziale 6 rejestru przedsiębiorców wpisano informację o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Lista zawiera następujące dane: nazwę lub firmę, numer podmiotu w Rejestrze, NIP, siedzibę przedsiębiorcy, datę wydania orzeczenia o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, sygnaturę sprawy i określenie sądu, który ogłosił upadłość albo wydał postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, datę i sposób ukończenia postępowania upadłościowego albo postępowania restrukturyzacyjnego. Wydaje również następujące zaświadczenia: zaświadczenie, że dany podmiot jest wpisany do rejestru pod danym numerem, zaświadczenie, że dany podmiot nie jest wpisany do rejestru, zaświadczenie o wykreśleniu danego podmiotu z rejestru, zaświadczenie o posiadaniu przez podmiot statusu organizacji pożytku publicznego.

Literatura:

R. Blicharz (red.), *Publiczne prawo gospodarcze. Zarys wykładu*, Warszawa 2017;
 A. Dobaczewska, A. Powalowski, H. Wolska, *Nowe prawo przedsiębiorców*, Warszawa 2018;
 E. Marszałkowska-Krześ, *Zasady rejestru przedsiębiorców*, PPIA 2005, t. LXVI;
 A. Michnik, *Postępowanie o wpis do rejestru przedsiębiorców*, Warszawa 2009.

[H.W.]

CENY

Stosownie do treści ustawy z 9.5.2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 178), ceną jest wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. Odbiorcą ceny jest → **przedsiębiorca**, a więc podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lub 2 PrPrzed. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli sprzedaż towaru lub usługi podlega obciążeniu takimi podatkami. Przez cenę rozumie się również stawkę taryfową.

Ustawa o informowaniu o cenach towarów i usług nakłada na przedsiębiorców obowiązek informowania o cenach towarów i usług, który sprowadza się do

uwidaczniania cen w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen towarów i usług. W przypadku rozbieżności lub wątpliwości co do ceny konsument ma prawo do żądania sprzedaży towaru lub usługi po cenie dla niego najkorzystniejszej. Jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje wskazanego obowiązku, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego w drodze decyzji karę pieniężną do wysokości 20 000 zł.

Również ustawa z 30.5.2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 134 ze zm.) nakłada na przedsiębiorców obowiązki informacyjne w zakresie cen towarów i usług (np. art. 8 pkt 3, art. 12 ust. 1 pkt 5, art. 19 PrKonsU) oraz obowiązek uzyskania zgody od konsumentów na każdą dodatkową płatność (art. 10 PrKonsU).

Prawo krajowe w powyższym zakresie jest w pełni skorelowane z treścią Dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16.2.1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz.Urz. UE L Nr 080 z 18.3.1998 r., s. 1).

W artykule 13 ustawy z 22.10.2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 711 ze zm.). Przewidziano w nim, że wysokość wynagrodzenia za wykonywanie usług przez jednostki doradztwa rolniczego – państwowe osoby prawne, określa cennik zatwierdzany na wniosek dyrektora jednostki przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Zatwierdzony cennik podaje się do wiadomości w siedzibie jednostki i w jej komórkach organizacyjnych.

Kodeks cywilny wskazuje, że cenę można określić przez wskazanie podstaw do jej ustalenia (art. 536 §1 KC). Kodeks cywilny wyróżnia ceny sztywne (ściśle określone), maksymalne (nie wyższe od określonych), minimalne (nie niższe od określonych) oraz wynikowe, które są wynikiem ustalenia przez organ państwowego sposobu, w jaki sprzedawca ma obliczyć cenę za rzeczy danego rodzaju lub gatunku.

Popęchanie wykroczeń związanych z cenami, w tym dokonywanie oszustw gospodarczych, spekulacji biletami na imprezy, usuwanie oznaczeń towarów pod postacią cen podlega karom przewidzianym przez ustawę z 21.5.1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 618, ze zm.).

Literatura:

A. Patryk, T. Patryk, Ustawa o informowaniu o cenach towarów i usług, Komentarz, Lex/El. 2014.

[A.P.]

CERTYFIKACJA

Przez certyfikację należy rozumieć działanie jednostki oceniającej zgodność, wskazujące, że należycie zidentyfikowany wyrób, projekt wyrobu lub proces jego wytwarzania są zgodne z wymaganiami. W ramach procesu certyfikacyjnego

podmiot trzeci zapewnia o spełnianiu przez wyrób, usługę lub proces określonych wymagań zasadniczych lub szczegółowych. Wymaganiami zasadniczymi są wymagania dotyczące cech wyrobu, jego projektowania lub wytwarzania, określone w tzw. dyrektywach Nowego Podejścia. W celu urzeczywistnienia założeń rynku wewnętrznego UE oraz ograniczenia barier technicznych w handlu w Unii Europejskiej obowiązuje system harmonizacji prawa technicznego oparty na dyrektywach i tzw. normach zharmonizowanych. Podejście takie pozwala na swobodny obrót towarami przy zapewnieniu, że określone grupy wyrobów spełniają zasadnicze wymagania w zakresie bezpieczeństwa produktów dla ludzi i środowiska. System ten nazwano „Nowym Podejściem” (ang. *New Approach*), a podstawowym jego elementem są dyrektywy wydane przez Komisję Europejską odnoszące się do norm technicznych produktów, usług lub procesu wytwarzania. W Polsce system certyfikacji regulowany jest przez dwa akty prawne. Pierwszym z nich jest ustawa z 30.8.2002 r. o systemie oceny zgodności (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 155 ze zm.). Drugim jest nowa ustawa z 13.4.2016 r. o systemie oceny zgodności i nadzoru rynku (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 544 ze zm.). Ustawa z 2002 r. nie zawiera wielu istotnych postanowień zawartych w tzw. Nowych Ramach Prawnych (NLF – *New Legal Framework*), dotyczących m.in. obowiązków podmiotów gospodarczych, wymagań dla jednostek notyfikowanych i organów notyfikujących. Z tego powodu konieczne stało się przyjęcie nowego aktu prawnego. Ustawa z 2016 r. wprowadza przepisy ogólne dyrektyw sektorowych. Przepisy wykonawcze wdrażają bardziej szczegółowe postanowienia dyrektyw (dotyczące przede wszystkim wymagań dla wyrobów). Wyroby wprowadzane po raz pierwszy do obrotu lub oddawane do użytku podlegają ocenie zgodności z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami. Zarówno zasadnicze, jak i szczegółowe wymagania wynikają z treści rozporządzeń poszczególnych ministrów (właściwych ze względu na przedmiot oceny zgodności), przy czym zasadnicze wymagania stanowią wprowadzenie dyrektyw nowego podejścia. Dyrektywy nowego podejścia określają wymagania związane z bezpieczeństwem użytkowania wyrobów, czyli z eliminacją zagrożeń dla życia oraz zdrowia ludzi, zwierząt, mienia i środowiska. Podczas dokonywania oceny zgodności z zasadniczymi wymaganiami wyrób może być poddany badaniom (przez producenta lub jego przedstawiciela – gdy nie jest wymagane przeprowadzenie badań przez niezależne laboratorium bądź notyfikowane laboratorium), sprawdzeniu zgodności z zasadniczymi wymaganiami (przez notyfikowaną jednostkę kontrolującą) oraz certyfikacji (przez notyfikowaną jednostkę certyfikującą). Pozytywny wynik oceny zgodności z zasadniczymi wymaganiami dokonywanej przez notyfikowaną jednostkę certyfikującą stanowi podstawę wydania producentowi (jego upoważnionemu przedstawicielowi) certyfikatu zgodności, który potwierdza, że wyrób lub proces jego wytwarzania jest zgodny z zasadniczymi wymaganiami. Oceny zgodności wyrobu ze szczegółowymi wymaganiami dokonuje producent lub importer na zasadach określonych w przepisach odnoszących się do poszczególnych rodzajów produktów.